

CENTRAAL INSTITUUT VOOR LANDBOUWKUNDIG ONDERZOEK

Gestencilde Mededelingen

Jaargang 1952

nr. 7

VERSLAG VAN HET KWALITEITSONDERZOEK
VAN AARDAPPELRASSEN VOOR WINTER-
CONSUMPTIE (OOGST 1951)

Mej. A. Veenbaas

2161219

CENTRAAL INSTITUUT VOOR LANDBOUWKUNDIG ONDERZOEK

Afd. Akkerbouw - Voedingsonderzoek

Verslag van het kwaliteitsonderzoek van aardappelrassen

voor winterconsumptie

oogst 1951

door

Mej. A. Veenbaas

--

Algemeen overzicht der proeven
Waardering der observatievelden
Waardering der rassen

blz.
1
4
7

ALGEMEEN OVERZICHT DER PROEVEN

Instituten van onderzoek

C.I.L.O.-AFD. CHEMISCH ONDERZOEK: droge stof en eiwit.

CENTRAAL INSTITUUT VOOR VOEDINGSONDERZOEK te Utrecht: vitamine C.

NED. INSTITUUT VOOR VOLKSVOEDING te Amsterdam: vitamine B₁.

C.I.L.O.-AFD. AKKERBOUW-VOEDINGSONDERZOEK: consumptiekwaliteit en houdbaarheid.

Herkomst der monsters

De monsters waren afkomstig van observatievelden van het INSTITUUT VOOR RASSENONDERZOEK VAN LANDBOUWGEWASSEN en de COMMISSIE TER BEVORDERING VAN HET KWEKEN EN HET ONDERZOEK VAN NIEUWE AARDAPPELRASSEN beide te Wageningen.

Bedrijf Dr Mansholt	Norg	zand
Kweekveld Friesche Mij v. Landb.	Engelum	zavel
Proefboerderij	Emmercompascuum	dalgrond
Inst. v. Vered. v. Landb.gew.	Wageningen	klei
CI 1092 (C.I.L.O.)	Ede	zand
CI 1093 (C.I.L.O.)	De Steeg	zavel

Onderzochte rassen

Bintje	Eigenheimer	Noordeling
Saskia	Meerlander	Rode Star
Sirtema	Könst 4466	Bevelander
Engelum IJ 14 F	Noordstar	Herenga 435
Prummel P 202	Brooymans 42241	Cazemier 44318
Krasawa	Shneuw S 78	Wildeboer 4240
Stikker 422	Gineke	Heida (Dld)
Sohutte 4031	Z.P.C. 43855	Falke (Dld)
Urgenta	Libertas	Panther (Dld)
Ari	Brust 45241	Kotnov (Dld)
Z.P.C. 40274		

Van de velden Wageningen en Engelum werden bovendien onderzocht: Brust 4582; C.I.V. 443; Bintje mutant van 't Westeinde.

Van het veld te Wageningen voorts:

Maritta;	Dorst U 289;	Mulder U 55;	Capella;
Wiga;	Peveloise;	B.F. 15;	Solanum.

Het onderzoek

a. Chemische samenstelling

Het droge-stof- en eiwitgehalte werden bepaald bij alle rassen van de proefvelden Wageningen en De Steeg, voorts bij een aantal daarvoor in aanmerking komende rassen van de overige velden. Deze rassen werden tevens van vier tot zes velden op vitamine C en B₁ onderzocht.

Het chemisch onderzoek had plaats:

eiwit en droge stof van 4 Sept.-14 Nov.
vitamine C van 9 Oct. - 7 Nov.
vitamine B₁ van 27 Sept.- 6 Nov.

Van alle monsters werd het onderwatergewicht bepaald. Voor nadere bijzonderheden over het chemisch onderzoek zij verwezen naar de tabellen en bijschriften. Over de methoden van onderzoek kunnen de betrokken instituten inlichtingen verstrekken.

b. Uiterlijk in rauwe toestand

Door gebrek aan tijd bepaalde de beoordeling zich tot de monsters van het veld te Wageningen.

Algemene indruk 10 uitnemend
1 zeer slecht

c. Consumptiekwaliteit gekookt product

Puntenschaal

Heelblijven	10	alle aard. heel	} Binnenland: bij eenzelfde droge-stofgehalte als de hiernaast genoemde rassen niet lager in heelblijven dan deze } Buitenland: } + 8.5, type Bintje
	8.5	Bintje onder gemidd. omst.	
	6.5	Eigenh. onder gemidd. omst.	
	4.5	Noordeling onder gemidd. omst.	
	1	alles tot moes gekookt	
Geelkleuring	10	zeer hooggeel	5-8 binnenland
		6-7 kleur Eigenheimer	
		5-6 kleur Bintje	
		1 wit	
Zuiverheid van kleur	10	mooi zuiver	10 voor binnen- en buitenland. Het cijfer mag voor een prima aardappel niet beneden 8 liggen
		8.5-9 Eigenheimer onder gemidd. omst.	
		+ 8.5 Bintje onder gemidd. omst.	
		+ 6.5 Noordeling onder gemidd. omst.	
		- 1 alle aard. grauw of zwart	
Bloemigheid en droogmeligheid	10	hoogste graad (overdadig bloemig en melig)	4.5-8 voor binnenland ')
		6.5-7 Eigenheimer onder gemidd. omst.	+5 type Bintje voor het buitenland
		1 laagste graad	
Smaak en geur	10	uitmuntend	10 voor binnen- en buitenland. Het cijfer dient zo mogelijk niet beneden 7 te liggen
		1 zeer slecht	

1) De rassen met gemiddelde cijfers van 4.5-5.5 komen voor gronden met hoge o.w.g. in aanmerking, de rassen met cijfers van 7-8 voor gronden met lage gehalten. Voorts dient rekening gehouden te worden met zekere smaakverschillen bij het publiek.

d. Afval

Bepaald werd het percentage schil en het afval ten gevolge van ogen, blauw, phytophthora, inwendige gebreken (kringerigheid e.d.) en schilgebreken. De schil werd machinaal weggenomen, het overige afval "zuinig huishoudelijk" weggesneden.

e. Houdbaarheid

Alle monsters werden in Februari op spruitvorming en uitwendige vastheid beoordeeld. In verband met het feit, dat de bewaring aan het C.I.L.O. niet vergelijkbaar is met die in de praktijk, moet de kwalificatie der houdbaarheid als een algemene indruk worden beschouwd. Voor Rode Star werd aangenomen zeer goed, voor Eigenheimer matig.

Puntenschaal

Spruitvorming 10 geen spruitvorming
 1 zeer sterk gesproten

Vastheid 10 vast
 1 zeer slap

WAARDERING DER OBSERVATIEVELDEN

(De rangschikking is naar afnemend o.w.g.)

Gekookt product; chemische samenstelling	Afval
<p><u>Inst. v. Vered. v. Landb.gew. te Wageningen</u> Afkoken enigermate voorkomend; zuiverheid van kleur goed; sterk bloemig en melig; smaak en geur redelijk goed. Droge-stofgehalte hoog; eiwitgeh. in de droge stof aan de lage kant.</p>	<p>Blauw vrij hoog, overigens geen opmerkingen.</p>
<p><u>CI 1093 te De Steeg</u> Afkoken vrij veel voorkomend; zuiverheid van kleur zeer goed of goed; zeer sterk bloemig en melig; smaak en geur goed of zeer goed. Droge-stofgehalte hoog; eiwitgeh. in de droge stof gemidd.-aan de lage kant.</p>	<p>Blauw aan de hoge kant, overigens zeer gunstig.</p>
<p><u>Kweekveld Fr. Mij v. Landb. te Engelum</u> Afkoken enigermate voorkomend; kleur in het algemeen wat grauwig; bloemigheid en meligheid over het geheel in normale graad, de bloem kwam echter bij verschillende rassen in een minder mooie vorm voor; smaak en geur tamelijk goed, in verschillende gevallen matig. Droge-stofgeh. hoog; eiwitgeh. in de droge stof hoog.</p>	<p>Blauw (+ "bruin") zeer hoog. Verschillende rassen met inw. gebreken.</p>
<p><u>Proefboerderij Emmercompascuum</u> Practisch geen afkoken; kleur vaak lichtjes grauwig; bloemigheid en meligheid aan de lage kant; smaak en geur redelijk goed. Droge-stofgeh. aan de hoge kant; eiwitgeh. gemidd.-aan de lage kant.</p>	<p>Een paar rassen met inw. gebr., overigens geen opmerkingen.</p>
<p><u>CI 1092 te Ede</u> Afkoken enigermate voorkomend; zuiverheid van kleur in het algemeen goed, kleur soms lichtjes grauwig; bloemigheid en meligheid overwegend aan de lage kant, van enkele rassen hoger dan onder de gegeven omstandigheden verwacht mocht worden; smaak en geur vrij goed. Droge-stof- en eiwitgeh. gemidd.-aan de lage kant.</p>	<p>Verschillende rassen met inw. gebr.</p>
<p><u>Bedrijf Mansholt te Norg</u> Aardappelen niet afkokend, grauwig, zeer weinig bloemig en melig en afwijkend van smaak en geur, zoals na HCH-besputting voor kan komen. Droge-stofgeh. zeer laag; eiwitgeh. in de droge stof hoog.</p>	<p>Enkele rassen met inw. gebr., overigens afval gunstig.</p>

Tabel I Proefvelden

Ia. Resultaten onderzoek aardappelen.

Proefveld	Grond- soort	Knolgewicht van het kookmonster	Afwal in %			Gekookt product					Onderw. gew. v. 5kg		Chemische samenstelling			
			Blauw	Inwendige Ge- breken	Schilgebreken	Heelbljven	Geelkleuring	Zuiverheid van kleur	Bloemigheid en droogmeligheid	Smaak en geur	Gemidd. v. 7 rassen	Gemidd. v. 6 rassen	Droge-stof- gehalte	Gemidd. v. 7 rassen	Gemidd. v. 6 rassen	Gemidd. v. 7 rassen
Inst. v. Ver. v. Landb.gew.	klei	86	1.2	0	0.2	5.7	6.5	7.7	7.6	6.8	488	495	26.5	27.1	7.4	7.6
CI 1093 De Steeg	zavel	83	0.7	0	0	4.6	6.5	8.3	8.3	7.5	483	488	-	26.7	-	7.9
Kweekveld Fr.Mij v. L.	zavel	81	3.2	0.1	0.2	5.7	6.3	7.1	7.2	6.7	482	491	-	26.5	-	9.4
Proefbedr. Emmercompascuum	dalgr.	72	0.2	1)	0.2	7.7	6.1	7.6	6.4	6.8	461	468	-	25.5	-	8.1
CI 1092 Ede	zand	71	0.1	0.6	0.1	6	6.4	7.7	6.4	7	454	461	24.3	24.7	7.8	7.8
Bedr. Dr Mansholt	zand	81	sp	1)	0.1	8.9	5.9	6.7	3.6	afw.	399	408	-	21.7	-	9.5

De velden zijn gerangschikt naar afnemend onderwatergewicht. De cijfers betreffen de gemiddelden van de rassen Eigenheimer, Bintje, Rode Star, Noordeling, Libertas, Z.P.C. 43855, Brooymans 42241, uitgezonderd in de kolommen o.w.g., dr.st. en eiwit, waar de gemiddelden van 6 rassen zijn gegeven (Bintje ontbrak hier). De gemiddelde bloemigheid van deze 7 rassen was gelijk aan die van Eigenheimer. In aanmerking genomen, dat Eigenheimer onder gemiddelde omstandigheden met het cijfer 7 voor bloemigheid wordt gewaardeerd, kan uit de cijfers in de kolom bloemigheid tevens afgeleid worden in hoeverre de velden naar boven of naar beneden van het gemiddelde verschillen. Voor de betekenis der cijfers zij verwezen naar blz. 2 en 3.

1) De 7 genoemde rassen gaven geen inw. gebreken; wel kwamen inw. gebreken bij een paar andere rassen voor.

WAARDERING DER OBSERVATIEVELDEN (vervolg)

Dit jaar had tevens grondonderzoek plaats; de resultaten zijn hieronder vermeld. Het aantal gegevens is feitelijk te gering om een samenhang tussen de eigenschappen van de grond en die van het gekookte product te zoeken. Bij een vergelijking van de drie proefvelden op de zwaardere grond valt van het kweekveld Fr. Mij v. L. het zeer lage kalkgehalte en de vrij lage pH op. Bij de lichtere grond komt de veel gunstiger kali- en fosforzuurtoestand van CI 1092 in vergelijking met die van proefboerderij Emmercompascuum, niet in een betere kwaliteit van het gekookte product tot uiting; de verschillen in dit opzicht waren slechts gering. In een ander opzicht, nl. het voorkomen van inw. gebreken was CI 1092 zelfs belangrijk minder goed. Verder laten de zeer belangrijke kwaliteitsverschillen tussen genoemde velden en het veld Norg zich moeilijk uit de cijfers van de grond verklaren. Weliswaar is de pH van Norg een weinig lager, het is echter niet aan te nemen, dat dit alleen oorzaak is van de veel slechtere kwaliteit der aardappelen.

Tabel I Proefvelden (vervolg)

Ib. Resultaten onderzoek grond.

Proefveld	Grondsoort	Datum monstername	pH KCl	Humus % (El.)	CaCO ₃ %	Zand %				P-citroen	Kali %	Kaligetal
						Totaal > 16 μ %	Grof > 90 μ %	Fijn 90-16 μ %	Afslibbaar < 16 μ %			
Inst. v. Ver. v. Landb.gew.	klei	28/7	7.55	3.7	3.5	44	6	38	49	43	0.015	-
CI 1093 De Steeg	zavel	31/1	7.65	1.8	3.8	72	48	24	22	39	0.017	-
Kweekveld Fr. Mij v. L.	zavel	15/9	5.95	2.3	0.08	79	8	71	19	56	0.019	-
Proefbedr. Emmercompascuum	dalgr.	26/7	4.95	8	-	-	-	-	-	31	-	7
CI 1092 Ede	zand	14/2	4.8	4	-	-	-	-	-	88	-	29
Bedr. Dr Mansholt	zand	23/7	4.6	6	-	-	-	-	-	49	-	18

Enkele algemene opmerkingen

Bij de hierna volgende beschrijving zijn de rassen zoveel mogelijk in rangorde van goed naar slecht geplaatst, waarbij de plaats gebaseerd is op de gemiddelde resultaten van de proefvelden zonder het veld Norg en met bestemming "binnenlandse consumptie". In aanmerking dient genomen te worden, dat door het afvallen van het veld te Norg de kleiproefvelden in de meerderheid waren, waardoor de gemiddelde cijfers voor bloemigheid en meligheid tamelijk hoog waren, hetgeen aan rassen met een van nature lagere bloemigheid, zoals Bintje, een betere plaats verzekerde dan in voorgaande jaren.

Een oordeel over drogestof, eiwit, vitamine C en B₁ is slechts gegeven bij de rassen, die van vier of vijf proefvelden werden onderzocht.

Indien bepaalde eigenschappen van het uiterlijk of het gekookte product niet zijn omschreven, b.v. de vlakheid van ogen of de kleur, betekent dit, dat het betrokken ras in deze opzichten gemiddeld was, noch in gunstige, noch in ongunstige zin opviel.

Uit de velden, waarop de beste rangordecijfers voor het gekookte

Gekookt product, chemische samenstelling

- Kolom 1 Opmerkingen gekookt product en chemische samenstelling.
 " 2 Velden, waar het beste rangordecijfer (gekookt product) werd toegekend.
 " 3 Toegekende rangordecijfer op het betrokken veld.

Kolom	1	2	3
<u>Groep I Rassen met het beste gekookte product</u>			
1.	<u>Eigenheimer</u> Vormde dit jaar uit kwaliteitsoogpunt een klasse op zichzelf. Droge-stofgehalte aan de hoge kant, normaal voor Eig.; eiwitgeh. aan de lage kant; normaal voor Eig.; vit. C-geh. gunstig, vit. B ₁ -geh. dit jaar aan de lage kant.	Engelum Wageningen De Steeg Ede Emmercompasc.	1 1 1 1 1
2.	<u>Brooymans 42241</u> Veel neiging tot afkoken; wat sterker geel dan Eig.; mooi zuiver van kleur; structuur vaak los en soms met vezeltjes; ongeveer even melig als Eig.; smaak en geur goed of vrij goed. Werd als "verbeterde Record" gekwalificeerd, was in kleur, structuur, smaak en geur beter dan dit ras. Droge-stofgeh. en eiwitgeh. aan de lage kant; vit. C- en B ₁ -geh. normaal. Komt in de eerste plaats voor de lichtere gronden in aanmerking.	Ede Emmercompasc., Engelum	2 2 3
2.	<u>Bintje</u> Goed heeblijvend; zuiverh. van kleur zeer goed; structuur in vergelijking met Eig. vrij weinig melig en tamelijk week; smaak en geur in het algemeen neutraal. Is op de gronden, die hoge o.w.g. geven, een der beste rassen voor het binnenland. <u>Exporttype.</u>	Wageningen De Steeg Engelum Ede	2 2 3 3

DER RASSEN

product (kolommen 2 en 3) werden verkregen, kan enigszins worden afgeleid voor welke grond het ras uit kwaliteitsoogpunt het meest in aanmerking komt.

Wat de houdbaarheid betreft, is voor Rode Star zeer goed aangenomen, voor Eigenheimer matig.

Uit de cijferlijst van Eigenheimer II, in vergelijking met die van Eigenheimer onder normale omstandigheden blijkt, dat zich geen belangrijke verschillen voordoen. Het wat hogere droge-stofgehalte dan normaal heeft een wat lager cijfer voor heelblijven en een iets hoger cijfer voor bloemigheid en meligheid met zich gebracht; mogelijk ook ligt het percentage blauw daardoor een weinig hoger. De zuiverheid van kleur en de smaak en de geur waren dooreengenomen een weinig minder dan normaal goed.

Aangenomen mag worden, dat de rassen in vorengenoemde opzichten eveneens een weinig en op dezelfde wijze van hun normaal goede beeld afwijken.

<u>Uiterlijk</u>		<u>Afval</u>	<u>Houdbaarheid</u>	
Kolom 4	De opmerkingen betreffen alleen het veld te Wageningen.			
"	5 Cijfer te Wageningen; schurft is hierbij buiten beschouwing gelaten			
	4	5	6	7
	Matig.	6	Blauw gemidd. Inw. gebr. vrij hoog.	Matig
	Goed.	8	Blauw aan de hoge kant. Inw. gebr. geen.	Matig - zeer matig.
	Goed - zeer goed.	8,5	Blauw gemidd. Inw. gebr. geen.	Vrij goed.

Gekookt product, chemische samenstelling

Kolom	1	2	3
3.	<u>Rode Star</u> Was slechts op één der velden zeer goed of goed, op drie velden meer of minder stijf van structuur. Droge-stofgeh. vrij hoog; eiwitgeh. gemidd.; vit. C-geh. normaal, vit. B ₁ -geh. gunstig.	De Steeg Wageningen	1 3
4.	<u>Libertas</u> Veel neiging tot afkoken; wat lichter geel dan Eigenheimer en dikwijls wat grauw of blauw op schotel; structuur vaak los en sterk melig; smaak en geur goed of vrij goed, weinig uitkomend. Droge-stofgeh. vrij hoog; eiwitgeh. aan de lage kant, vit. C-geh. normaal, vit. B ₁ -geh. dit jaar gunstig. Komt in de eerste plaats voor de lichtere gronden in aanmerking.	Ede Overige velden	3 4
4.	<u>Z.P.C. 43855</u> Zeer veel neiging tot afkoken, wat sterker geel dan Eig.; zuiverheid van kleur zeer goed; structuur los en vrij sterk melig; smaak en geur van een paar velden goed of vrij goed, van andere minder goed. Droge-stofgeh. vrij hoog; eiwitgeh. aan de lage kant, ongeveer als van Eig.; vit. C- en B ₁ -geh. gunstig. Komt in de eerste plaats voor de lichtere gronden in aanmerking.	Engelum Emmercompasc.	2 3
4.	<u>Bevelander (4 proeven)</u> Van twee der velden (klei) goed en vrij goed van kwaliteit, van de beide andere velden zeer matig. Vit. C-geh. normaal, vit. B ₁ -geh. vrij normaal.	De Steeg Wageningen	2 3
5.	<u>Gineke (3 proeven)</u> Met neiging tot afkoken; een weinig lichter geel dan Eig.; vaak wat grauw of blauw op schotel; smaak en geur vrij neutraal, minder goed dan van Eig. Komt in de eerste plaats voor goede zandgronden in aanmerking.	Engelum	3
<u>Groep II Rassen, die de middenplaatsen bezetten</u>			
6.	<u>Herenga 435 (4 proeven)</u> Geelkleuring ongeveer als van Eig. of iets lichter; vaak wat grauw of blauw op schotel; structuur spoedig wat stijf; smaak en geur onder voor dit ras gunstige omstandigheden behoorlijk goed. Geeft de indruk gronden te vragen, die hogere o.w.g. geven.	Wageningen Engelum	3 4
6.	<u>Stikker 422</u> Vrij veel neiging tot afkoken; mogelijk wat sterker geel dan Eig.; iets grauw op schotel; structuur, smaak en geur minder goed dan van Eig.	Diverse velden	3-5

DER RASSEN

<u>Uiterlijk</u>		<u>Afval</u>	<u>Houdbaarheid</u>
4	5	6	7
Vrij klein, overigens zeer goed.	7	Blauw gemidd. Inw. gebr. geen.	Zeer goed.
Goed.	8	Blauw zeer hoog. Inw. gebr. geen.	Zeer goed - goed.
Goed.	8+	Blauw aan de hoge kant. Inw. gebr. geen.	Vrij goed.
Vorm zeer matig; gelijkmatig van grootte.	6-	Blauw gemidd. Inw. gebr. gemidd.	Matig - vrij goed.
	7,5	Blauw hoog. Inw. gebr. geen.	Zeer matig.
Soms gedeukt.	7	Blauw aan de hoge kant. Inw. gebr. geen.	Matig. Vrij slap in ver- houding tot de spruitvorming.
Gedeeltelijk aan de kleine kant.	8-	Blauw hoog. Inw. gebr. geen.	Matig - vrij goed. Tamelijk slap in verhouding tot de spruit- vorming.

Gekookt product, chemische samenstelling

Kolom	1	2	3
6.	<p><u>Brust 45241</u> Wat lichter geel dan Eig.; gewoonlijk grauwig op schotel; minder mooi bloemend dan Eig.; smaak en geur soms goed, dooreengenomen minder goed dan van Eig. Droge-stofgeh. aan de lage kant; eiwitgeh. hoog; vit. C-geh. vrij laag, vit. B₁-geh. normaal. Geeft de indruk in de eerste plaats voor gronden, die hogere o.w.g. leveren, in aanmerking te komen.</p>	Diverse velden	4-6
7.	<p><u>Prudal (4 proeven)</u> Met neiging tot afkoken; gewoonlijk grauw of met blauwe plekken; structuur wat lossier en vochtiger dan van Eig.; smaak en geur vrij goed, soms goed, betrekkelijk weinig uitkomend.</p>	Emmercompasc.	4
7.	<p><u>Noordstar</u> Met neiging tot afkoken; zuiverheid van kleur goed, hoewel wat minder goed dan van Eig.; structuur, smaak en geur eveneens minder goed dan van Eig., geur deed soms aan die van Alpha denken. Droge-stofgeh. aan de lage kant; eiwitgeh. gemidd.; vit. C- en B₁-geh. gunstig. Geeft de indruk gronden te vragen, die hogere o.w.g. leveren.</p>	Engelum	4
8.	<p><u>Noordeling</u> Was in het bijzonder in zuiverheid van kleur, smaak en geur minder goed dan in voorgaande jaren. Droge-stofgeh. vrij hoog; eiwitgeh. zeer hoog; vit. C-geh. vrij laag, vit. B₁-geh. aan de lage kant.</p>	Emmercompasc.	4
8.	<p><u>Sneeuw S 78</u> Met veel neiging tot afkoken; mogelijk wat lichter geel dan Eig.; zuiverheid van kleur goed, wel wat minder goed dan van Eig.; structuur wat los, enigszins week, soms met vezeltjes; smaak en geur vrij belangrijk minder goed dan van Eig. Droge-stofgeh. en eiwitgeh. aan de lage kant; vit. C-geh. aan de lage kant, vit. B₁-gehalte vrij normaal.</p>	Diverse velden	4-6
8.	<p><u>Urgenta</u> Wat lichter geel dan Bintje; vaak wat grauw op schotel; over het geheel wat minder week, wat droogmeliger dan Bintje; smaak en geur dooreengenomen bijna op een lijn te stellen met die van Bintje. Komt voor dezelfde gronden als Bintje in aanmerking. <u>Exporttype.</u></p>	De Steeg Wageningen Engelum	2-3 4 4
8.	<p><u>Meerlander (3 proeven)</u> Enige neiging tot afkoken; wat geler dan Bevelander; vaak wat grauw of blauw op schotel; structuur, smaak en geur onder gunstige omstandigheden vrij goed of goed, gewoonlijk echter matig. Te Engelum nam Meerlander een goede plaats in.</p>	Engelum	2

DER RASSEN

<u>Uiterlijk</u>		<u>Afval</u>	<u>Houdbaarheid</u>
4	5	6	7
Goed; een enkele groeischeur.	8	Blauw hoog. Inw. gebr. weinig.	Zeer goed - goed
Zeer goed - goed.	9-	Blauw hoog. Inw. gebr. hoog.	Vrij goed.
Wat ongelijkmatig van grootte; overigens goed.	8-	Blauw hoog. Inw. gebr. geen.	Vrij goed - matig
Goed.	8	Blauw zeer hoog. Inw. gebr. weinig.	Zeer goed.
Wat ongelijkmatig van grootte; enkele bonken.	7,5	Blauw vrij hoog. Inw. gebr. spoor.	Zeer matig.
Vrij ongelijkmatig van grootte, overigens goed.	7-7,5	Blauw weinig. Inw. gebr. gemidd.	Vrij slecht of slecht.
Vorm kon mooier, soms gedeukt.	7+	Blauw aan de hoge kant. Inw. gebr. weinig.	Vrij goed.

Gekookt product, chemische samenstelling

Kolom 1	2	3
<p>9. <u>Heida</u> Practisch niet afkokend; nogal hooggeel; onder gunstige omstandigheden zuiver van kleur en met redelijk goede smaak en geur; structuur dooreengenomen weinig melig. Gaf de indruk op een paar velden niet tot zijn recht te zijn gekomen (mogelijk onvoldoende uitgerijpt?). Kan onder voor dit ras passende omstandigheden als Industrie-vervanger worden gezien. Vraagt bij gebruik voor het binnenland gronden, die hoge o.w.g. leveren. <u>Exporttype</u>, in geval een hooggele aardappel geen bezwaar is.</p>	<p>De Steeg Ede</p>	<p>2-3 4</p>
<p><u>Groep III Slechtste rassen</u></p>		
<p>10. <u>Z.P.C. 40274</u> Wat sterker geel en dooreengenomen wat minder blauw op schotel dan Ari, overigens vergelijkbaar met dit ras. <u>Exporttype</u>.</p>	<p>De Steeg Overige velden</p>	<p>5 6-8</p>
<p>11. <u>Ari</u> Wat lichter geel dan Bintje; gewoonlijk grauwig of met blauwe plekken; in het algemeen weinig bloemig en melig; smaak en geur dooreengenomen zeer matig, onder gunstige omstandigheden redelijk goed. Gaf de indruk van een paar velden bij de bewaring reeds in kwaliteit terug te zijn gegaan. <u>Exporttype</u>.</p>	<p>Engelum Wageningen } De Steeg }</p>	<p>6</p>
<p>12. <u>Schutte 4031</u> Bijna wit; vaak wat grauw of blauw op schotel; structuur dooreengenomen weinig melig; smaak en geur over het geheel zeer matig. <u>Exporttype</u>.</p>	<p>Emmercompasc. Overige velden</p>	<p>5 6-8</p>
<p>13. <u>Cazemier 44318</u> Geelkleuring ongeveer als van Eig.; vaak wat grauw of blauw op schotel; dooreengenomen weinig melig en zeer matig van smaak en geur. Gaf de indruk van een paar velden niet tot zijn recht te zijn gekomen en (of) door de bewaring reeds te zijn achteruitgegaan.</p>	<p>De Steeg</p>	<p>5</p>
<p>14. <u>Könst 4466</u> Geelkleuring ongeveer als van Eig.; vaak wat grauw of blauw op schotel; structuur zeer weinig melig, soms stijf (mogelijk niet uitgerijpt?); smaak en geur zeer matig. Leek van enkele velden niet tot zijn recht gekomen. Droge-stofgeh. vrij laag; eiwitgeh. gemidd. ongeveer als van Eig.; vit. C-geh. aan de lage kant, vit. B₁-geh. vrij normaal. Kan misschien voor <u>export</u> in aanmerking komen.</p>	<p>Diverse velden</p>	<p>6-</p>

DER RASSEN

<u>Uiterlijk</u>		<u>Afval</u>	<u>Houdbaarheid</u>
4	5	6	7
Gedeukt; ongelijkmatig van grootte.	5+	Blauw gemidd. Inw. gebr. spoor.	Matig - zeer matig.
Wat ongelijkmatiger van grootte dan Bintje.	8+	Blauw vrij hoog. Inw. gebr. weinig.	Zeer matig - vrij slecht.
Wat ongelijkmatig van grootte.	8-	Blauw vrij hoog. Inw. gebr. spoor.	Matig - vrij goed.
Wat ongelijkmatig van grootte.	8	Blauw aan de hoge kant. Inw. gebr. geen.	Vrij goed. Tamelijk slap in verhouding tot de spuitvorming.
Wat ongelijkmatig van grootte; een enkele bonk.	8-	Blauw gemidd. Inw. gebr. gemidd.	Matig - vrij goed.
Enkele knollen slecht van vorm, overigens goed.	7+	Blauw aan de hoge kant. Inw. gebr. spoor.	Zeer goed - goed

Gekookt product, chemische samenstelling

Kolom	1	2	3
15.	<u>Wildeboer 4240</u> (3 proeven) Grauw of blauw op schotel; zeer weinig melig, soms stijf (mogelijk niet uitgerijpt ?); zeer matig of vrij slecht van smaak en geur.		
15. 16.	<u>Engelum IJ 14 F en Krasawa</u> <u>Saskia en Sirtema</u> Gaven de indruk bij de bewaring in kwaliteit terug te zijn gegaan. Zij waren alle vier meer of minder blauw of grauw op schotel, weinig of zeer weinig bloemig en melig en met zeer matige, soms vrij slechte smaak en geur. Engelum IJ 14 F was over het geheel wat beter dan Saskia en Sirtema. Krasawa was minder melig dan de andere rassen. <u>Exporttypen.</u>	Diverse vel- den	6-10
16.	<u>Falke</u> Met neiging tot afkoken; lichtgeel; gewoonlijk grauw of blauw; structuur zeer matig; smaak en geur overwegend zeer matig, een enkele keer redelijk goed. <u>Fabrieksaardappel.</u>	Diverse vel- den	6-10
17.	<u>Panther en Kotnov</u> Met enige neiging tot afkoken; wit, neigend naar lichtgeel; grauw of blauw op schotel; fabrieksaardappelstructuur; overwegend zeer matig of vrij slecht van smaak en geur. <u>Fabrieksaardappelen.</u>	Diverse vel- den	7-12

DER RASSEN

<u>Uiterlijk</u>		<u>Afval</u>	<u>Houdbaarheid</u>
4	5	6	7
	7,5	Blauw hoog. Inw. gebr. geen.	Vrij slecht - zeer matig.
Engelum IJ 14 F: Bintje-type; wat on- gelijkmatiger van grootte; ge- deeltelijk wat grover. Krasawa: soms gedeukt, gedeeltelijk wat klein. Saskia: goed. Sirtema: goed.	8,5 7 8 8	Engelum IJ 14 F: Blauw spoor. Inw. gebr. weinig. Krasawa: Blauw weinig. Inw. gebr. gemidd. Saskia: Blauw weinig. Inw. gebr. aan de hoge kant. Sirtema: Blauw weinig. Inw. gebr. geen.	Engelum IJ 14 F: zeer matig. Krasawa: vrij goed. Saskia: zeer matig - matig. Sirtema: vrij slecht of slecht
Nogal gedeukt, soms plat. Ogen vlak. Wat ongelijkmatig van grootte.	6,5	Blauw zeer hoog. Inw. gebr. zeer hoog.	Matig - vrij goed.
Panther: gedeeltelijk grof, soms wat gedeukt. Ogen vlak. Kotnov: ongelijkmatig van grootte, enkele bonken. Vorm soms matig.	7,5 6+	Panther: Blauw zeer zeer hoog. Inw. gebr. weinig. Kotnov: Blauw zeer hoog. Inw. gebr. hoog.	Panther: goed - zeer goed. Kotnov: goed - vrij goed.

RASSEN, DIE OP BEPERKTE

Van een aantal rassen, die slechts op één of een paar velden voorkwamen, volgt thans een voorlopige indruk.

Gekookt product.

Bintje - mutant van 't Westeinde (2 pr.) was te Wageningen mogelijk wat sterker geel dan Bintje, overigens gelijk aan dit ras; te Engelum werd Bintje mut. eerder wat lager dan hoger gewaardeerd.

C.I.V. 443 (Wageningen, Engelum) heeft voorlopig de indruk gegeven een aardappel van gemiddelde kwaliteit te zijn; hij werd in alle opzichten wat lager gewaardeerd dan Eigenheimer.

Brust 4582 (Wageningen, Engelum) was voor een witte exportaardappel gemiddeld tot redelijk goed. Zoals bij vele witte rassen het geval is, was ook bij dit ras de zuiverheid van kleur niet best.

Van de rassen, die slechts te Wageningen voorkwamen, heeft Maritta voor binnenlandse consumptie de beste indruk gemaakt. Dit ras was wat blauw op schotel, meliger dan Eig., goed van smaak en geur. Verdient voor lichtere gronden de aandacht.

Capella, eveneens zeer melig, echter wat minder goed van smaak en geur, volgde hierna; verdient ook voor de lichtere gronden de aandacht, hoewel de gevoeligheid voor blauw zeer groot lijkt.

Dorst U 289 en Mulder U 55 werden in zuiverheid van kleur, smaak en geur wat lager gewaardeerd dan de beide voorgaande rassen.

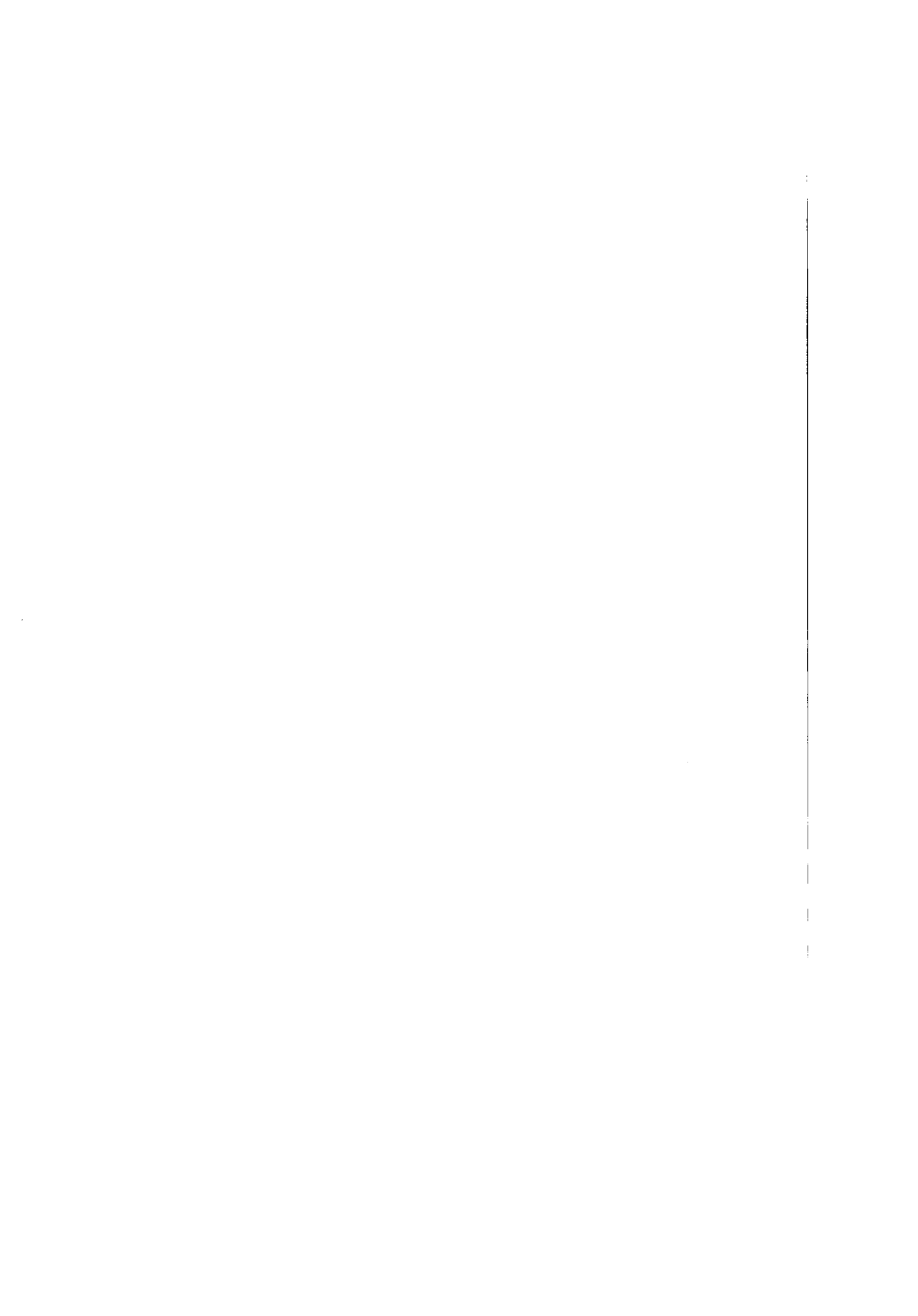
Wiga heeft de indruk gegeven een matige aardappel te zijn, los, week, daarbij matig van smaak en wat blauw op schotel.

B.F. 15 en Peveloise, de eerste normaal geel, de laatste lichtgeel tot wit, waren uitgesproken exportaardappelen. B.F. 15 was in smaak en geur wat minder goed dan Peveloise, in zuiverheid van kleur en structuur echter iets beter.

Solanum, een bijna witte aardappel, was zeer matig op schotel, slecht van structuur en slecht van smaak en geur.

SCHAAL WERDEN VERBOUWD

Uiterlijk (veld Wageningen)	Alg. indruk Pr. Wageningen	Afval	Houdbaarheid
Vorm minder goed dan van Bintje, puntiger, meer gedeukt en voorts kleiner.	7	Weinig.	Goed.
Nogal ongelijkmatig van grootte, enkele knollen niet rijp.	7	Blauw vrij hoog.	Goed - zeer goed.
Gedeeltelijk wat klein.	8-	Blauw weinig. Inw. gebr. iets.	Zeer goed.
Vorm nogal gedeukt; wat ongelijkmatig van grootte; gedeeltelijk klein; enkele niet rijp.	6	Blauw vrij hoog.	Vrij goed.
Wat ongelijkmatig van grootte; enkele knollen grof.	7,5	Blauw zeer zeer hoog.	Vrij goed.
Dorst U 289:	8+	Blauw a/d hoge kant.	Matig, tamelijk slecht.
Mulder U 55: wat ongelijkmatig v. grootte	8	Blauw gemidd.	Goed - vrij goed
Vorm van enkele knollen minder goed; paar groeischeuren.	7	Blauw in vergelijking m. Eig. weinig.	Goed.
B.F. 15: vorm vrij slecht; veel knollen met phytosphthora.	5	Blauw geen.	Matig - vrij goed.
Peveloise: vorm soms wat gedeukt.	7,5	Blauw geen.	Matig.
Wat ongelijkmatig van grootte; enkele knollen grof.	7	Blauw geen. Inw. gebreken kwamen te Wageningen niet voor.	

Tabel III Houdbaarheid der rassen

Rassen	Aantal velden	Afwezigheid van spruiten	Uitwendige vastheid	Rassen	Aantal velden	Afwezigheid van spruiten	Uitwendige vastheid
Noordeling	6	9,3	7	Bintje mutant van 't Westeinde	2	7,4	8
Rode Star	6	9,9	7,4	Bintje	2	6,4	6,7
Brust 45241	6	8,9	7,2	Brust 4582	2	9,4	8,2
Konst 4466	6	8,8	7,4	C.I.V. 443	2	8,4	7,4
Libertas	6	8,7	7,5	Eigenheimer II	2	6,2	6
Panther	6	8,7	6,9	Mulder U 55	1	8-	7
Schutte 4031	6	8	5,9	Wiga	1	7,5	7+
Kotnov	6	7,5	7	Maritta	1	7+	6
Meerlander	4	7,2	6,5	Capella	1	7	6
Stikker 422	6	7,2	5,4	Peveloise	1	7-	5
Krasawa	6	7,1	6,7	Dorst U 289	1	6	5,5
Z.P.C. 43855	6	7	6,7	Solanum	1	6	6-
Prudal	4	7	6,7	Eigenheimer II	1	5,5	6
Bevelander	5	7	5,8				
Ari	6	7	5,7				
Bintje	6	6,9	6,7				
Falke	6	6,9	5,6				
Herenga 435	4	6,7	5				
IJsselster	6	6,6	5,6				
Noordstar	6	6,5	6,5				
Cazemier 44318	6	6,3	6,3				
Saskia	6	6,2	5				
Heida	6	6,1	5,5				
Eigenheimer II	6	6	6,1				
Brooymans 42241	6	5,5	5,9				
Sneeuw S 78	6	5,3	5,5				
Sientje	6	5,3	4,8				
Z.P.C. 40274	6	5,2	4,8				
Wildeboer 4240	4	5,2	4,4				
Engelum IJ 14 F	6	5,1	5,8				
Gineke	4	5	5,8				
Sirtema	6	4,1	4,2				
Urgenta	6	3,7	4,9				

Puntenschaal

Spruitvorming 10 geen spruitvorming Vastheid 10 zeer vast
 1 zeer sterk gesproten 1 zeer slap

De rangschikking der rassen is naar toenemende spruitvorming. Bij gelijke cijfers voor afwezigheid van spruiten, heeft het cijfer voor uitwendige vastheid de rangorde bepaald.

Van de rassen in de hoofdgroep, die op minder dan zes velden waren verbouwd, zijn de na omrekening verkregen cijfers vermeld. Deze cijfers verschillen echter slechts uiterst weinig, nl. 0,1 of 0,2, met de op de betrokken velden verkregen gemiddelden.

